

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/119/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

57/2018. (III. 8.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. december 14-én előterjesztett **panaszát** a 2018. március 8-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra távollétében – megtartott zárt ülésen hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban:BRFK), [...] kerületi Rendőrkapitányság– vezetőjéhez

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2016. december 14-én, a rendőrségen panaszt terjesztett elő, a vele szemben 2016. december 14-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben, amit a panaszos kérésére a rendőrség a Testület részére továbbított.

I.

1) A panaszos a nyilatkozatában előadta, hogy a B.-i Rendőr-főkapitányság (továbbiakban BRFK) által, a 2016. december 14-én a B., kerület V., O. P. sétányon történt rendőri intézkedést sérelmezte.

2) Tekintettel arra, hogy a panaszos a panaszát az előállításról szóló igazoláson levő nyilatkozatban röviden fejtette ki, így 2017. február 6-án a panaszos által meghatalmazott K-né V. Á. a rendőrség által kért hiánypótlásra a következőket adta elő.:

A panasza minden rendőri intézkedésre kiterjed, amit az adott időszakban vele szemben foganatosítottak. Valamint sérelmezi magát a rendőri intézkedést, véleménye szerint az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Alaptörvényben biztosított véleménynyilvánítási szabadságával élt, joggyakorlása erőszakmentes volt, kárt nem okozott, ebből kifolyólag jogalap nélkülinek tartja az intézkedést.

3) A panaszost a Testület tanácsadója 2017. június 15-én, telefonon megkereste, azzal a céllal, hogy részletesebben fejtse ki a panaszának az indokát, amelyet az alábbiak szerint foglalt össze. :

A rendőrök a helyszínre érkezésük után azonosították magukat, a szolgálati fellépésük módját a panaszos nem sérelmezi. A rendőrök az intézkedésük okát és célját közölték. A rendőrségi jelentés alapján a panaszossal szemben testi kényszert alkalmaztak a rendőrök, így szállították le a munkagépről. A panaszos és társai egymáshoz láncolták magukat, ezért végül levágták róla a csövet és a láncot. A testi kényszer alkalmazása a panaszosnak sérülést nem okozott. A panaszos a vele szemben indokolatlanul és „törvénytelenül” történt rendőri intézkedést sérelmezi, valamint az őt ért fizikai erőszakot. A rendőrök közölték a panaszossal, hogy birtokvédelem alatt áll a terület, ahol a társaival tartózkodott és szabálysértést követett el, ennek következtében előállítják. A panaszos álláspontja szerint nem magánterület, hanem közterület az, ahol ők jogszerűen tartózkodtak és tiltakoztak az átalakítások miatt. A panaszos továbbá előadta, hogy megfélemlítőnek tartja azt, ahogyan az egyik rendőr az egyik fiatal lánnyal bánt, miszerint annak orrát és száját egyszerre befogva fojtogatta őt.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a BRFK-hoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg

1) K. R. r. őrnagy 2017. július 5-én kelt átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

2016. december 14-én 10 óra 49 perckor Dr. M. R. (a továbbiakban: bejelentő, a V. Zrt. képviseletében) bejelentést tett a 112-es segélyhívó számra, miszerint a B., [...] kerület O. P. sétányon található bekerített, lezárt helyre kb. 12-15 fő bement és az építési területen lévő fa áthelyező gépre többen felkapaszkodtak, ezzel akadályozzák a munkavégzést, ezért rendőri intézkedést kért a bejelentő. A helyszínen parkoló RH AD 961 forgalmi rendszámú munkagép közvetlen közelében hét fő, a munkagépen további öt fő tartózkodott, arra két darab nagyméretű Ligetvédők által használt — „Ligetben ligetvédők” feliratú - molinó volt felhelyezve. A bejelentő elmondta, hogy a reggeli órákban körbejárta a lezárt területet, akkor még mindkét kapu le volt lakatolva, ennek ellenére azt tapasztalták, hogy 12-15 fő beözönlik transzparensokkal a P. L. sétányon található [...] szoborhoz közelebb eső kapun keresztül A csoportból 5 fő felkapaszkodott a munkagépre, a munkavégzést akadályozták, valamint elmondása szerint jogtalanul tartózkodtak a körbezárt építkezési területen. K. O. az O. cég B.-i képviseletében a G. Z. S, Kft. ügyvezető igazgatója elmondta, hogy munkagépen tartózkodni balesetveszélyes, mivel az időjárási viszonyok miatt síkossá vált, illetve annak a résznek a kialakítása, melyen a személyek vannak, nem alkalmas emberi tartózkodásra. Oda még a képzett szakemberek sem mászhatnak fel. Elmondta továbbá, hogy a munkagép közvetlen közelében tartózkodó személyek is akadályozzák a munkavégzést, illetve nem tartanak megfelelő távolságot attól, ezért balesetveszélyes helyzetet teremtenek. 11 óra 30 perckor BRFK RSZ Biztosítási Osztály részéről M. K. r. százados felszólította a helyszínen tartózkodókat, hogy a lezárt építési területet önként hagyják el A felszólításra a munkagép közelében tartózkodó hét fő a P. L. sétány irányába önként távozott. A Tevékenység-irányítási Központon keresztül a Katasztrófavédelem egységei 11óra 47 perckor érkeztek meg T. G. tű. százados vezetésével. 11 óra 43 perckor bejelentő tájékoztatta a munkagépen tartózkodókat, hogy a munkagép által kiemelt fát szeretnék elültetni a lezárt területen kívül, ehhez hozzájárulásukat kérte, melyre a markoló részen tartózkodó A. N. nem reagált. A panaszos folyamatosan azt hangoztatta, hogy csak akkor hagyják el a helyszínt, ha a fát az eredeti helyére ültetik vissza, a munkavégzést

teljes mértékben megszüntetik, illetve a rendőrség levonul a helyszínről A fentiekre tekintettel a bejelentő ismételten kérte a rendőrség segítségét 12 óra 05 perckor K. -J. B. r. őrnagy felszólította a munkagépen tartózkodókat:

„Hölgyeim és Uraim!

K.-J. B. r. őrnagy vagyok a BRFK Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztályról! Közlöm Önökkel, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2.§ (3) bekezdésébe ütközik, rendezvénytartásuk mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14.§ (1) bekezdése alapján a „Törvény nevében” feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a Paál László sétány irányába távozzanak!” 12 óra 06 perckor a felszólítást megismételte: „Ismételten felhívom figyelmüket, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2.§ (3) bekezdésébe ütközik, rendezvénytartásuk mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14.§ (1) bekezdése alapján a „Törvény nevében” feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a P. L. sétány irányába távozzanak!” * 07 perckor az alábbiak szerint elhangzott az utolsó felszólítása: „Harmadszorra egyben utoljára felhívom figyelmüket, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2.§ (3) bekezdésébe ütközik, rendezvénytartásuk mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14.§ (1) bekezdése alapján a „Törvény nevében” feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a P. L. sétány irányába távozzanak, aki a rendőri intézkedésnek nem engedelmeskedik, azzal szemben kényszerítő eszköz alkalmazására, személyes szabadságának korlátozására (előállítására) kerülhet sor.” A felszólításoknak a munkagépen tartózkodó személyek nem tettek eleget. * 25 perckor a P. L. sétányra nyíló bejáraton, annak ellenére, hogy ott a biztonsági szolgálat munkatársai álltak, egy fő férfi bejutott oly módon, hogy az OSB lapokból összeállított kapubejáró egyik elemét ismeretlen személy bedöntötte. Az eseménnyel kapcsolatban nyilatkozott a bejelentő, aki elmondta, hogy rongálási kár nem keletkezett. A férfit utasítására * 30 perckor B. Á. r. törzsőrmester igazoltatta, majd a lezárt területről kikísérte.

* 25 perckor M. K. r. százados és K. -J B. rendbírtos , a helyszínen lévő emelőkosaras munkagép segítségével megközelítették A. N.-át, majd felhívták a figyelmét, hogy cselekménye jogsértő és balesetveszélyes, működjön együtt és önként, a katasztrófavédelem és a rendőrség segítségével másszon le. A. N. elmondta , hogy ha akarna, sem tudna lemászni, azonban ha megkísérlik lehozni, nem fog ellenállást tanúsítani * 50 perckor a munkagép vezető ülésén tartózkodó személy onnan kiszállt, majd minden előzmény nélkül letépte a két molinót arról és a földre dobta. Megállapítást nyert, hogy a férfi személy: M. A * 04 perckor B. Á. r. törzsőrmester egy fő tűzoltóval - az időközben helyszínre érkező emelőkosaras tűzoltó gépjármű segítségével - megkezdte a munkagép legmagasabb pontján, a markoló rész tetején lévő A. N.-val szembeni rendőri intézkedést, melyről a rendőri jelentés készült. A személyes szabadságot korlátozó rendőri intézkedést követően az intézkedő rendőrök A. N.-t a lezárt területen kívül szabadon bocsátották. * 05 perckor a munkagépen tartózkodó négy fővel szemben - köztük a panaszossal a rendőrök megkezdték az intézkedést. A testi kényszer alkalmazása során azt tapasztalták, hogy a fent tartózkodó személyek a munkagéphez tartozó rögzítő vaslánc felhasználásával a géphez láncolták magukat, továbbá egymásba karolva ellenszegültek a rendőri intézkedésnek, fizikai erőfeszítéssel próbálták megghiúsítani azt. A tiltakozók PVC csöveket használtak fel, oly módon, hogy a karjukat abba belebújtatva, kezüket összeláncolták annak érdekében, hogy megnehezítsék a rendőri intézkedést. A fentiekkel szembesülve a testi kényszer alkalmazását megszakították, majd a katasztrófavédelem munkatársaival egyeztetve felkészültek a személyek által használt eszközök biztonságos eltávolítására. * 04 perckor a munkagépen tartózkodó nő hozzátartozója az O. P. sétány felől megjelent a lezárt területen és sérelmezte a rendőri intézkedést a bejelentő felszólította a férfit a helyszín elhagyására, Majd * 04 perckor 2 fő biztonsági őr kikísérte.* 04 perckor a lezárt terület O. P. sétány felé eső kapujában egy férfi személy leült, akadályozva egy gépjármű bejutását A helyszínre irányították D. 2 tagállomást, aki közölte, hogy a gépjármű vezetőjével szemben behajtási tilalom miatt közizgatási bírságot szabott ki É. E. r. törzsőrmester.* 04 perckor azt tapasztalták, hogy a munkagépen tartózkodó személyek közül ketten a PVC csövekből a kezüket kihúzták, egymást elengedték, figyelmük a rendőri jelenlétről elterelődött. Ezt

kihasználva újabb rendőri intézkedést kezdeményeztek, melynek során testi kényszer alkalmazásával biztonságosan és eredményesen két főt a munkagépről eltávolítottak. * óra 10 perckor az utolsó két, egymáshoz láncolt két férfi személyt sikeresen eltávolították a munkagépről * óra 13 perckor a Katasztrófavédelem munkatársai a helyszínről távoztak. A munkagépről eltávolított két darab molinót a biztonsági szolgálat munkatársai a lezárt területen kívül visszaszolgáltatták az ott tartózkodó ligetvédőknek. Ezt követően a helyszínen tartózkodó B. T. [...] állampolgár a munkagép üzemeltetőjével együtt K. R. r. őrmester a munkagépet szemrevételezte, melynek során megállapítást nyert, hogy megítélése szerint abban kb. 2000 Euro kár keletkezett az eseménnyel összefüggésben. A fentiekre tekintettel a helyszínen bünyügyi helyszínelőt kértek, intézkedtek a helyszín biztosításáról. * óra 10 perckor a helyszínelés befejeződött, majd a munkagép elindult a lezárt területről a Paál László sétány irányába. A kapuhoz érve az ott tartózkodó személyek közül négy fő leült közvetlenül a kijárat elé, ezzel megakadályozva a munkagép kihajtását * óra 20 perckor felszólították a földön elhelyezkedő személyeket, hogy magatartásukat fejezzék be és távozzanak, melynek egy fő tett eleget. A földön ülve maradt személyekkel szemben testi kényszer alkalmazását követően rendőri intézkedést fogantatosították. Ezt követően a munkagép a lezárt területet elhagyta. A rendőri intézkedésekben a BRFK RSZ Közrendvédelmi Főosztály helyszínen jelen lévő parancsnoki állományán kívül 15 fő közrendvédelmi járőr, valamint 2 fő rendbiztos vett részt. V. M. r. tzls. és B. J. r. őrm. a panaszost az építési területről az Rtv. 47.§ testi kényszer alkalmazásával - jobb felkarját V. r. tzls bal kézzel megfogva kivezette. Ezt követően mivel a rendőrségi eljárás eredményes lefolytatása végrehajtásra került, az intézkedés elérte célját az arányosság követelményeit betartva a további rendőri intézkedés nem volt indokolt, ezért rendőri utasításra * óra 18 perckor a helyszínen történt intézkedés befejeződött. Tájékoztatották a panaszost, hogy a 2012. évi II. tv. 216. § (1) bekezdése alapján szabálysértési feljelentés megtételére sor fog kerülni, melyet tudomásul vett. A jogorvoslati tájékoztatás, valamint az Igazolás kiállítása után a panaszos a helyszínt elhagyta.

2) A rendőrség az alábbi megjegyzést tette:

A panaszos panaszában előadta, hogy az álláspontja szerint a terület ahol tartózkodtak és véleményét nyilvánítottak közterület és nem magánterület. B. F. Kerület J. Polgármesteri Hivatal 2016. június *-án [...] számon Határozatot hozott, melyben birtokvédelem alá helyezte a B., kerület O. P. sétány 3-5. szám alatti területet. Ugyanezen hatóság 2016. július *-én Végzésben rögzítette a birtokvédelmi határozat végrehajtását.

2016. július *-án a BRFK RSZ Közrendvédelmi Főosztály főosztályvezető-helyettese vezetésével a jogérvényesítés érdekében a végrehajtás rendőri közreműködéssel történő fogantatosítása került végrehajtásra. A bent tartózkodók számára D.-R. E. jegyző egyesével ismertette a birtokvédelmi határozat tartalmát, köztük a panaszossal is. A panaszos a rendőri felszólításoknak nem tett eleget, ezért vele szemben szabálysértési feljelentések készültek.

3) A rendőrség mellékelte K.-J. B. r. őrnagy 2016. december *-én kelt jelentését, amelyhez 2017. június *-én B.J. r. őrmester, V. M. r. tzls. is készített jelentést, amelyekben a következőket adták elő. :

2016. december *. napon * óra 25 perckor Rendész [...] (M. A. r. fitzls. úr) utasítására jelent meg Bp. V. O. P. sétányon lévő volt Kertem építési területén, mivel onnan bejelentést tettek, hogy a munkavégzést több személy akadályozza. A helyszínen érkezésekor azt tapasztalta, hogy összesen tizenkét fő akadályozza a munkálatokat. Egy fakiemelő munkagépen tartózkodott öt fő illetve a munkagép környezetében további hét fő. Mivel mind a 12 személy akadályozta a munkálatokat, továbbá balesetveszélyt idéztek elő ezáltal, a helyszínen tartózkodó rendbiztos a személyeket felszólította, hogy hagyják el az építési területet. A felszólításnak a munkagép körül tartózkodó 7 fő

eleget tett. A munkagépen lévő személyek nem. A helyszíni parancsnok K.-J. B. r. őrgy. osztályvezető volt, aki ezt követően kihangosító berendezés nélkül, de egyértelműen jól hallhatóan három alkalommal (* óra 05 perckor *óra * perckor * óra * perckor) felszólította a munkagépen lévő személyeket cselekményük abbahagyására a törvényben meghatározott felszólító szöveg elmondásával, amelynek a személyek nem tettek eleget. Ezt követően utasítására több rendőr megpróbálta a gépen tartózkodókat lehozni többszöri hangos felszólítás és testi kényszer alkalmazásával, mely nem vezetett eredményre mivel az intézkedés alá vont személyek kezeiket egy műanyag csőbe dugták és azon keresztül egymáshoz, illetve a munkagéphez láncolták magukat. Kiszabadításuk indokolatlanul nagy sérülést okozott volna ezért a testi kényszerrel megszakították. Ezek után második alkalommal több személyt sikerült testi kényszerrel sérülésmentesen eltávolítani a munkagépről, mely során biztosítottá vált a panaszos kezének csőből való kiszabadítása, melyet Ú. I. r. főrm. hajtott végre szintén utasítására oly módon, hogy a műanyag csőből egy kombinált fogó segítségével kisebb darabokat tört le. Ezután a panaszos összeláncolt kezeit szabaddá tudták tenni, amely során a láncot tartó lakatot egy rendszeresített erővágó segítségével levágták. A panaszos kezeit sérülésmentesen tették szabaddá. A panaszost testi kényszer alkalmazásával leemelték a munkagépről, majd utasítására V. M. r. tzls. megkezdte vele szemben az intézkedést. A panaszost személyt személyigazolványának átadására szólította fel, melynek a panaszos arcképes igazolvánnyal eleget tett. A panaszost D. Központon keresztül ellenőrizték KNYR,SIS rendszerekben melyekben nem szerepelt. Ezek után V. M.r. tzls. nyilatkozta a panaszost, hogy sérülése, anyagi kára, a korábbi illetve a mostani rendőri intézkedés során sérülése keletkezett-e. A panaszos a feltett kérdésekre nemmel válaszolt. Orvosi ellátást nem kért. További kérdésre, hogy kíván -e panasszal élni a rendőri intézkedéssel szemben azt nyilatkozta, hogy a rendőri intézkedéssel nem, hanem annak okával szemben panasszal kíván élni. Ezt követően parancsnoki utasításra K.-t V. M. r. tzls. úr felszólította a terület elhagyására, valamint közölte vele, hogy magatartása a rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenséget valósít meg, parancsnoki utasításra előállításra kerül sor. Mivel a panaszos magatartása passzív volt V. M. r. tzls. előzetes felszólítást követően jobb felkarját bal kézzel megfogva a területről kivezette. Az intézkedés végén a rendőr a panaszos részére * óra 18 perckor aláírást követően igazolást adott át, ezt követően nevezettel V. M. r, tzls. közölte, hogy ellene szabálysértési feljelentéssel él rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés továbbfolytatása miatt, melyet megértett és tudomásul vett. Fentieket követően a panaszost az utasítás szerint szabadon bocsátották.

4) A rendőrség mellékelte az előállítás végrehajtásáról /kényszerítőeszköz alkalmazásáról szóló jelentéseket, amelyek szerint a panaszossal szemben:

a) 2016. december *-én * óra 40 perckor az Rtv. 29.§ (1) bekezdés 1) pontja szerint igazoltatást, az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja I. fordulat szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása került alkalmazásra. A személyi szabadság korlátozásának és kényszerítő eszköz alkalmazásának helye, B., [...] kerület O. P. alatti helyen történt. A panaszossal szemben az Rtv. 47. § alapján testi kényszerrel alkalmaztak. A rendőri intézkedés során sérülés nem keletkezett. A kényszerítő intézkedés és /vagy eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett. A panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdés alapján nem kérte a hozzátartozója / képviselője kiértesítését.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása pontnál a panaszossal szemben intézkedő rendőr jelenti, hogy 2016.december *-én 11 óra 25 perckor utasítására megjelent a Bp. [...] ker. V. O. P. sétányon lévő volt K. építési területén, mivel onnan bejelentés érkezett * óra 52 perckor az UK ügyeletére mivel az építési területen kb. 10-15 fő zavarja a munkavégzést. A munkavégzési területen kiérkezéskor, 12 fő tartózkodott melyből 7 fő a munkagép környezetében, valamint 5 fő a Tátra típusú fakiemelő munkagépen. a bejelentő K.-J. B. r. őrnagy Rendész 1-el közölte, hogy mind a 12 fő akadályozza a munkavégzést A helyszínen tartózkodó rendbiztos M. K. szds. asszony a személyeket felszólította, hogy önként hagyják el az építési területet. A felszólítást követően a gép környezetében tartózkodó 7 fő a területet önként elhagyta, velük szemben további intézkedés nem vált szükségessé. A munkagépen maradt 5 fő önként távozni nem volt hajlandó, ők magukat egymáshoz, illetve a munkagéphez erősítették láncokkal, valamint műanyag csövekbe dugott kezükkel egymáshoz.

Fentieket követően K.-J. B. r. őrnagy az 5 főt 3 alkalommal 12 óra 05 perckor, 12 óra 06 perckor, * óra 07 perckor felszólította a jogellenes magatartás abbahagyására, valamint a helyszín elhagyására, továbbá kilátásba helyezte a személyes szabadságot korlátozó intézkedés, valamint kényszerítő eszköz alkalmazását. Ezt követően * óra 15 perckor B. Á. r. törm. K. R. r. főrm (MRO) valamint L. P. r. törm megkísérelték a munkagépen tartózkodó személyek testi kényszerrel történő lehozatalát mivel többszöri felszólításra sem működtek együtt és ellenálltak a rendőri intézkedésnek akadályozták a munkavégzést és folyamatosan balesetveszélyt tartottak fenn. A testi kényszer alkalmazása * óra 30 percig tartott, eredményre nem vezetett, mivel indokolatlanul nagy sérülés és veszélyhelyzet okozásával járt volna, mivel akkor szembesültek azzal, hogy a fent lévő személyek a munkagépen egymáshoz voltak láncolva csöveken keresztül. A munkagépről * óra 40 perckor L. P. r. töim. K. R. r. őrn. N. L. r. őrm. Ú. I. r. törm. , valamint K. M. Máté r. őrm. második alkalommal, mivel több személy a munkagépről eltávolításra került a hely felszabadulása miatt biztosítottá vált fent nevezett személy kezének csőből való kiszabadítása. A munkagépen történő intézkedés során nevezett személy a rendőri intézkedésnek folyamatosan többszöri felszólítás ellenére is ellenállt, amivel akadályozta a rendőri intézkedést, valamint a munkavégzést, továbbá folyamatos balesetveszélyt idézett elő. Ú. I. r. törm. hajtotta végre a panaszos személy kezének kiszabadítását oly módon, hogy a műanyag csőből egy kombinált fogó segítségével kisebb darabokat tört le, mellyel elérte, hogy a láncon lévő lakat hozzáférhetővé váljon, amit egy rendszeresített erővágó segítségével levágott B. 1-es Sz.Z. r. örgy. segítségével, amivel nevezett kezét sérülés mentesen szabaddá tették. Fent nevezettet a gépjárműről testi kényszer alkalmazásával leemelték, akivel szemben az intézkedést V. M. r. tzls. megkezdte, mely során igazoltatta, aminek személyes okmányainak átadásával eleget tett. A panaszos kérdésre miszerint sérülése keletkezett-e az anyagi kárra vonatkozóan egyértelműen mindkét esetben nemmel válaszolt. Viszont közölte, hogy a rendőri intézkedés okával szemben panasszal kíván élni a későbbiek során. Orvosi ellátást a helyszínen nem kért, valamint a jogorvoslati lehetőségeiről tájékoztatva lett, melyet megértett és tudomásul vett. Továbbá az intézkedő rendőr a panaszost tájékoztatta, hogy vele szemben szabálysértési feljelentéssel él, a 2012. évi II. tv. 216 g (1) bekezdés alapján rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt, amelyet szintén megértett és tudomásul vett. A panaszos adatait D. Központon keresztül ellenőrizte a rendőr KNYR.,SIS rendszerekben, melyekben nem szerepelt, továbbá a panaszost a zárt területről kikísérte, ahol 2016. december *-én *óra 18 perckor utasítására szabadon bocsátotta, részére aláírását követően igazolást adott át.

Az intézkedő rendőr jelentését és feljelentését a fentiek alapján megtette. Az Rtv. 33.§ (4) bekezdés alapján az előállítás okáról a tájékoztató kiadásra került. Az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás idejéről szóló Igazolás kiadásra került. Az előállítás oka 2016. december 14-én 15óra 18 perckor megszűnt, ekkor a panaszos szabadon bocsátva.

b) 2016. december *-én * óra 22 perckor az Rtv. 29.§ (1) bekezdés 1) pontja szerint igazoltatást, az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja I. fordulat szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása került alkalmazásra. A személyi szabadság korlátozásának és kényszerítő eszköz alkalmazásának helye, B. [...] kerület P. L. út alatti helyen. Az intézkedés során kényszerítő eszközt alkalmaztak a panaszossal szemben, 1. testi kényszer 1. RTV: 47§ testi kényszer. A kényszerítő eszköz(ök) alkalmazására figyelmeztetés történt. A rendőri intézkedés során ezen teendőkre nem volt szükség (A sérülés jellege: bal csuklóját fájlalta orvosi ellátást nem kért - foka: könnyű)A kényszerítő intézkedés és/vagy eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett. Az Rtv. 18.§ (1) bekezdése alapján az előállított a hozzátartozója/képviselőjének kiértékelését nem kérte.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása panaszossal szemben intézkedő rendőr jelentése alapján a következőket tartalmazza: A rendőr 2016.december *-én * óra 00 perctől látott el gépkocsizó járőrszolgálatot az eligazításon meghatározottak szerint. Szolgálat teljesítése során M. A. r.ftzls. csoportparancsnok utasítására 11 óra 25 perckor megjelent, a Bp. [...] O. P. sétányon található volt "Kertem" szórakozóhely területén lévő körbekerített építkezési területen, mivel onnan * óra 52 perckor bejelentés érkezett, miszerint az építkezési területen 10-15 fő "Ligetvédő" akadályozza az ott folyó munkálatokat. A fenti helyen K.-J. B. r.őrnagy osztályvezető alárendeltségében látott el feladatot, amely során utasítására és vezetésével a helyszínen lévő egységekkel együtt a körbezárt építkezési

területről egy munkagép távozásának a biztosításában vett részt. A területről távozni kívánó munkagép az építkezési terület P.L. sétány felőli kijáraton akart távozni, viszont a kijáratot kívülről kb. 10 fő "Ligetvédő" gyalogosan elállta, hogy a munkagép távozását megakadályozzák. Ezért * óra 19 perckor a helyszínen lévő egységekkel együtt utasítására az ott tartózkodó személyeket szóban felszólította, hogy a balesetveszély elkerülése és saját testi épségük védelme érdekében hagyják el a kapubejáró előtti területet és ne akadályozzák az ott elhaladni kívánó munkagépet a mozgásában. A területen lévő személyek ezt követően a fenti kapu előtti részen a földre ültek és egymásba kapaszkodtak. Ezt követően a K.-J. B. hangosan, tisztán érthetően, szóban 3 alkalommal tájékoztatta a földön ülő személyeket, hogy a tevékenységükkel szabálysértést követnek el és felszólította őket, hogy a szabálysértést fejezzék be. Ezt követően közölte a panaszossal, hogy az általa elkövetett szabálysértés miatt szabálysértési feljelentéssel fog élni, melyet megértett és tudomásul vett. A panaszost személyt tájékoztatta panasztételi lehetőségeiről és kérdésére elmondta, hogy az intézkedéssel szemben panasszal fog élni, mivel véleménye szerint indokolatlan fájdalomkózzással került alkalmazásra a testi kényszer végrehajtása, mivel az elvezetése során a bal csuklója feszítve volt. A panaszos továbbá elmondta, hogy az intézkedés során sérülése is keletkezett mivel enyhe fájdalmat érez a bal csuklójában. A rendőr kérdésére elmondta, hogy orvosi ellátást vagy mentőt nem kér a helyszínrre. Ezt követően a panaszossal közölte, hogy mivel a kapubejárón keresztül a munkagép sikeresen távozni tudott ezért vele szemben az intézkedést és a személyes szabadságának a korlátozását befejezte és a helyszínen * óra 25 perckor utasítására szabadon bocsátotta, az igazolás aláírása és átadása után. A rendőr megjegyzéseként hozzá tette, hogy a panaszos ezen intézkedést megelőzően, amikor a munkagépen tartózkodott akkor az intézkedés alatt fájlalt bal csuklója volt a pvc csőbe dugva és ott összeláncolva. A panaszos ellen a rendőr feljelentéssel élt a 2012. évi II. tv. 216 §. (1) bekezdése alapján a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés miatt.

Jelentését és feljelentését a fentiek alapján megtette. AzRtv. 33.§ (4) bekezdés alapján az előállítás okáról a tájékoztató kiadásra került Az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás idejéről szóló Igazolás kiadásra került. Az előállítás oka 2016. december *-én *óra 25 perckor megszűnt, ekkor a panaszost szabadon bocsátva.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedése érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, a IV. cikkben foglalt személyi szabadsághoz való jogát, valamint a VIII. cikkben foglalt békés gyülekezéshez való jogát az alábbiak szerint.

A panaszos a 2016. december *-i események vonatkozásában két rendőri intézkedéssel szemben élt panasszal. A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrség jogalap nélkül korlátozta őt abban, hogy a gyülekezéshez való jogát gyakorolhassa, hiszen őt előállították, egy esetben fizikai erőszak alkalmazásával. Erre tekintettel a Testület mindkét rendőri intézkedés jogszerűségét vizsgálta.

A)

A Testület elsőként a 2016. december *-én *óra 40 perckor történt intézkedés jogszerűségét vizsgálta. A rendőri jelentések szerint a panaszost ekkor testi kényszer alkalmazásával leemelték a munkagépről.

1) A Testület először a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

2016. december *-én * óra 25 perckor utasítására megjelent megfelelő létszámú rendőri erő a Bp. [...] V. O. P. sétányon lévő volt K. építési területén, mivel onnan bejelentés érkezett * óra 52 perckor az UK ügyeletére mivel az építési területen kb. 10-15 fő zavarta a munkavégzést. A munkavégzési területen kiérkezéskor, 12 fő tartózkodott melyből 7 fő a munkagép környezetében, valamint 5 fő a Tátra típusú fakiemelő munkagépen. A bejelentő K.-J. B. r. őrnaggyal közölte, hogy mind a 12 fő akadályozza a munkavégzést A helyszínen tartózkodó rendbiztos M. K. szds. a személyeket felszólította, hogy önként hagyják el az építési területet. A felszólítást követően a gép környezetében tartózkodó 7 fő a területet önként elhagyta, velük szemben további intézkedés nem vált szükségessé. A munkagépen maradt 5 fő önként távozni nem volt hajlandó, ők magukat egymáshoz, illetve a munkagéphez erősítették láncokkal, valamint műanyag csövekbe dugott kezükkel egymáshoz.

2016. december *-én * óra 40 perckor a BRFK Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztály főosztályvezető-helyettese vezetésével megfelelő létszámú rendőri erő megjelent a B. [...] O. P. sétány 3-5. szám alatt található elkerített területnél, tekintettel arra, hogy a helyszínen a tulajdonos hozzájárulása nélkül, több személy jogosulatlanul tartózkodott, így magatartásukkal birtokháborítást valósítottak meg. A jogérvényesítés érdekében B. Főváros [...] kerület J. P. Hivatal [...] számon, 2016. június *-án birtokvédelmi határozatot, továbbá annak végrehajtására, 2016. július 4-én végzést hozott, melyben a végrehajtás rendőri közreműködéssel történő foganatosítását rendelte el. A fenti helyszínen megjelent az ügyben eljáró Józsefvárosi Önkormányzat jegyzője, D.-R. E. jegyző is, aki a területen lévő személyek részére egyesével ismertette a birtokvédelmi határozat tartalmát, ezzel együtt a határozat 1-1 példányt átadta részükre. A rendőrség tényelőadása szerint a Gytv. 2. § (3) bekezdése biztosította a rendőri fellépéshez szükséges jogalapot, amely alapján a Gytv. 14. § (1) bekezdés alapján azt feloszlatták

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A Gytv. 14. § (1) bekezdése szerint, ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt feloszlítja. A Gytv. hivatkozott 2. § (3) bekezdése szerint a gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére vonatkozó felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának a sérelmével. Az Rtv. 59-60. § szakasza tartalmazza a tömegoszlatás szabályait. Eszerint „59. § (1) Ha a jogellenesen összegyűlt, illetőleg jogellenes magatartást tanúsító tömeg a szétoszlásra irányuló rendőri felszólításnak nem tesz eleget, a rendőrség az e fejezetben szabályozott kényszerítő eszközök alkalmazása mellett a tömeggel szemben a következő eszközt, illetőleg intézkedést alkalmazhatja:

- a) vízágyút,
- b) pirotechnikai eszközt,
- c) ingerlőgázt,
- d) elfogó hálót,
- e) lóháton vagy járműkötelékben végzett kényszeroszlatást.

(2) Az (1) bekezdésben említett eszköz alkalmazására a tömeget előzetesen figyelmeztetni kell.

(3) Tilos a tömeget korlátozni a helyszínről történő eltávozásban.

(4) Tilos a tömegoszlatásra löfegyvert használni.

60. § (1) A csapaterő alkalmazása során a rendőr a csapaterő parancsnokának utasítása szerint köteles eljárni.

(2) A tömeg szétozlatására irányuló csapaterő alkalmazása során a rendőrség a helyszínen lévők egyéni felelősségét nem vizsgálja.”

A rendőri előadás szerint az összegyűlt tömeg felosztatását 2016. december *-én * óra 05 perckor kezdték meg és folyamatosan eltávolították a munkagépen lévő személyeket. A panaszossal szemben * óra 40 perckor kezdeményeztek érdemi intézkedést. Mivel a Gytv. 14. § (3) bekezdése szerint, ha a rendezvényt felosztatják, a rendezvény résztvevője a felosztatástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a felosztatás jogellenességének megállapítására, a Testület nem jogosult abban a kérdésben állást foglalni, hogy a felosztatás jogszerűen történt-e a Gytv. előírásai szerint, hanem csupán a felosztatás Rtv. szerinti szabályainak érvényesülését vizsgálhatja.

Figyelemmel erre, a Testület csupán megjegyzi, hogy Gytv. szerint a rendezvény felosztatásának 4 indoka lehet:

- i. ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak;
- ii. a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg;
- iii. gyülekezési jog gyakorlása bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg;
- iv. a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak és szabadságának sérelmével jár.

Sem a rendőrség, sem pedig a panaszos nem számolt be a rendezvény felosztatása kapcsán tiltó határozatról, így az i) pont nem szolgáltathatta a rendezvény felosztatásának jogalapját. Nyilvánvalóan a ii) pont sem szolgáltathatta a rendezvény felosztatását, hiszen a tényelőadások vizsgálata során nem merült fel olyan körülmény, amely ezt alátámasztotta volna. Így a Testület a továbbiakban azt vizsgálta, hogy a iii) és iv) indok jelen tényállás keretei között megvalósulhatott-e.

a) A iii) feltétel, azaz „a gyülekezési jog gyakorlása bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg” – kapcsán a Testület az alábbi álláspontra helyezkedett.

A Testület ezen rendelkezésre figyelemmel tehát azt vizsgálta, hogy a helyszínen felmerülhetett-e bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanú, vagy annak elkövetésére vonatkozó felhívás.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennáll-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület által kialakított történeti tényállás szerint a demonstráló személyek a munkavégzést szándékosan akadályozták és balesetveszélyt idéztek elő. Ezen cselekmények a Testület álláspontja szerint alkalmasak jogellenes magatartás elkövetésére vonatkozó gyanú keletkeztetésére, így a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett ezen magatartások megszüntetésére. A helyszínen akár még a rongálás bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanú is felmerülhetett, hiszen egy nagy értékű munkagépen tartózkodtak. A Btk. 371. § tilalmazza a rongálás bűncselekményt, amely (1) bekezdése értelmében: „aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el.”

b) A iv) feltétel, azaz „a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak és szabadságának sérelmével jár” – kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

A Testület ekörben hivatkozik a Legfelső Bíróság [...] számon közzétett eseti döntésére, amely szerint a Gytv. 2. § (3) bekezdésében foglalt és a Gytv. 14. § (1) bekezdésében szereplő „mások jogainak és szabadságának” sérelme nem egy abszolút korlátozási okot takar, hanem a gyülekezési jog és más alapjog, alapszabadság közötti konfliktus feloldásának lehetőségét teremti meg az arányosság követelményének szem előtt tartásával. Ez azt jelenti, hogy a gyülekezési jog gyakorlása az adott esetben harmadik személyek valamely alapjogát, szabadságát sértheti, de nem eredményezheti ezen alapjog aránytalan sérelmét. E helyütt utal a Testület az Alkotmánybíróság 55/2001. (XI. 29.) AB határozatára, valamint a szükségesség és arányosság követelményének figyelembe vételére.

A gyülekezésben résztvevők egy lezárt munkaterületen tartózkodtak, amelyet azért zártak el az állampolgárok elől, hogy a munkafolyamatokat jelenlétükkel ne zavarják, figyelemmel arra, hogy a váratlan megjelenésükkel nemcsak a saját életüket, testi épségüket, vagy akár vagyónbiztonságukat veszélyeztethették, hanem az ott dolgozók ugyanezen alapvető jogait is. Egy építkezési terület a laikus felek részére számos veszélyforrással jár, így a váratlan megjelenés és ott tartózkodás nemcsak a kivitelezési munkálatok akadályozását, késleltetését valósíthatja meg, hanem olyan alapjogok potenciális sérelmét is előidézheti, amelyek abszolút jogosultság hordozói (pl. élethez való jog).

Fontos, hogy a Gytv. 2. § (3) bekezdése mások jogainak és szabadságának sérelméről, nem pedig korlátozásáról beszél, hiszen a gyülekezési jog gyakorlása sokszor korlátozza mások jogait és szabadságát (pl. a szabad mozgáshoz való jogot), ez ugyanakkor gyakran elkerülhetetlenül szükséges velejárója a gyülekezési jog gyakorlásának.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának az O. A. kontra Törökország ügyben (74552/01 számú ügy) is kifejtett álláspontja, hogy a hatóságoknak bizonyos fokú türelmet, toleranciát kell tanúsítaniuk a békés

demonstrációk iránt. A rendőrség oldalán ez azt jelenti, hogy a gyülekezők számára, az arra irányuló felhívás mellett biztosítaniuk kell az adott terület önkéntes elhagyásának a lehetőségét és amennyiben ez nem valósul meg, akkor kell közbelépniük és a Gytv. 14. § (1) bekezdés alapján intézkedni a feloszlítás tárgyában.

A Testület véleménye szerint a panaszos és társai magatartása alkalmas volt a kivitelezési munkálatok megzavarására, amellyel nemcsak saját maguk, hanem a munkások életét, testi épségét és a vagyonbiztonságot is veszélyeztették, valamint a munkások mozgásszabadságát is korlátozhatták, sőt sérthették azzal, hogy olyan területen tartózkodtak és képeztek akadályt, ahová nekik tilalmazott volt a belépés. A rendőrség kellő időt biztosított a terület önkéntes elhagyására, hiszen * óra után pár perccel kezdték meg a felszólításokat, és mire a panaszost vonták intézkedés alá, már * óra 40 perc volt.

Így a fentieket összegezve a Testület álláspontja szerint fennállt a tömegoszlítás alkalmazásának a lehetősége a helyszínen, az intézkedést a rendőrség jogszerűen alkalmazta, ezért nem sérült a panaszosnak a tisztességes eljáráshoz és a békés gyülekezéshez való joga az oszlítás miatt.

2) A Testület ezt követően a panaszos előállítását vizsgálta meg, amelynek kapcsán az alábbi álláspontra jutott.

A panaszossal szemben az Rtv. 29.§. (1) bekezdés 1) pontja alapján igazoltatást, az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja I. fordulat szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása került alkalmazásra..

A Testület elsőként az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulatának vizsgálatát folytatta le.

a) Az előállítás Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulat, mint jogalap vizsgálata kapcsán a Testület az alábbi ténymegállapításokat tette.

A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

A jogszabályhely értelmezése alapján kijelenthető, hogy az f) pont I. fordulata szerinti esetben az előállításhoz három feltétel együttes megvalósulása szükséges: a) egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti a szabálysértés gyanúját, b) meghatározott személyhez vagy személyek csoportjához célzott rendőri felszólítás ezen magtartás abbahagyására; c) ezen jogsértő magatartás továbbfolytatása a felszólítást követően. Bármely feltétel hiánya az előállítás jogszerűtlenségének megállapítását vonja maga után.

A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel tehát először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerült-e valamely szabálysértés elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely folytatása esetén elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

Az előállítást megalapozó szabálysértésként a rendőrség a Szabs. tv. 216. § szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést jelölte meg. A Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése értelmében, aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.

A Testület az eset kapcsán utal az Rtv. 19. §-ára is, amely a következőként rendelkezik: „a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. (2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A fent idézett szabálysértési tényállás (jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség) megvalósulásához tehát – figyelemmel az Rtv. 19. § szabályaira – egyrészt szükséges egy rendőri intézkedés, amely nem nyilvánvalóan jogszerűtlen, másrészt az, hogy ezzel az intézkedéssel szemben valaki ellenszegülést tanúsítson. Utóbbi tényállási elem (az ellenszegülés) megállapításához pedig a Testület álláspontja szerint vagy aktív, tevőleges, az intézkedés céljának ellenszegülő – de a rendőr személyét fizikailag nem támadó – magatartás szükséges, vagy egy intézkedés végrehajtását gátló passzív magatartás, szándékos nem cselekvés.

Számba véve az előállítás jogalapja és a felhívott Szabs. tv. 216. § szerinti szabálysértési tényállás kapcsán a Testület által fentebb rögzített általános követelményeket, a panaszos előállítása akkor lenne jogszerűnek minősíthető, ha

- egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedéssel szemben ellenszegülést tanúsított,
- az eljáró rendőrök felszólították ezen ellenszegülő magatartás abbahagyására,
- azonban a panaszos ezt figyelmen kívül hagyva az intézkedéssel szembeni ellenállását fenntartotta.

A Testület fentebb már megállapította, hogy a rendezvényt, amelynek a panaszos tagja volt a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában oszlatta fel, így egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedésre került sor a helyszínen. A panaszos az építési területen, amely magánterület egy munkagépen tartózkodott, ezáltal balesetveszélyes helyzetet előteremtve. Ezen magatartási elemek a kért rendőri intézkedés, azaz a terület elhagyásával ellentétes magatartást jelentettek, amely ellenszegülésként értelmezendő, hiszen a panaszos az Rtv. 19. §-ában szabályozott állampolgári kötelezettségének nem tett eleget, nem hagyta el a helyszínt, amelynek olyan nonverbális eszközzel is, (a kezeit egy műanyag csőbe dugták és azon keresztül egymáshoz, illetve a munkagéphez láncolták magukat) „hangot adott”.

Mindezek alapján a Testület vizsgálata során mindhárom konjunktív elemet megvalósulni látta, így a fentiekben kifejtetteket összefoglalva a Testület álláspontja szerint az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata kellő jogszabályi felhatalmazást biztosított a rendőrség oldalán a panaszos személyi szabadságának a korlátozásához.

Erre tekintettel a Testület megállapította, hogy a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült az előállítása kapcsán.

A Testület az előállítási okok kapcsán jelzi, hogy már ezen előállítási ok is kellő felhatalmazást jelentett a rendőrség oldalán a személyi szabadság korlátozásához, így a többi ok tételes megvalósulását a Testület nem vizsgálta.

b) Mivel ugyanakkor az Rtv. 33. § (2) bekezdése alapján fogatosított előállítások esetén a jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe utalja az előállítás szükségességéről a döntést, a Testületnek a jogalap fennállásakor is vizsgálnia kell, hogy az előállítás megfelel-e az arányosság követelményének.

Az Rtv. 15. § (2) bekezdése ugyanis kimondja: több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintette a legkisebb korlátozással jár.

A panaszos előállítására az ügy adatai szerint azért került sor, mert a rendőri felszólításnak nem engedelmeskedett, passzív ellenszegülő magatartást tanúsított, így a rendőrség véleménye szerint a panaszos cselekményével a Szabs. tv. 216. §-ában foglalt szabálysértést valósította meg. A rendőrség a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont alapján előállította és később vele szemben szabálysértési feljelentést is tettek, amely alapján szabálysértési eljárás indult a panaszossal szemben.

A konkrét esetben tehát azt kellett vizsgálni, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülését megtörjék és a szabálysértési eljárás lefolytatását is megkezdhessék.

A Testület álláspontja szerint a panaszos ellenszegülését, a szabálysértés továbbfolytatását más módon nem lehetett megtörni, és nem lehetett másként megakadályozni, mint az előállítás foganatosításával.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint adott helyen, adott időben nem állt a rendőrség rendelkezésére más, kevésbé jogkorlátozó eszköz az elérni kívánt cél realizálása érdekében, mint az előállítás végrehajtása, ezért álláspontja szerint az előállítás az Rtv. arányossági követelményének is megfelelt, így az nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát.

c) Az előállítás időtartamának jogszerűsége kapcsán a Testület az alábbi megállapításokra jutott.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos személyi szabadságát 2016. december 14-én * óra 40 perctől 15 óra 18 percig korlátozták, amely során a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján előállították, az Rtv. 47. §-a szerint testi kényszert alkalmaztak.

A fentiekre tekintettel a panaszos 38 perces előállítása a Testület álláspontja szerint nem tartott indokolatlanul, szükségtelenül és aránytalanul hosszú ideig.

Így a Testület véleménye szerint a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült az előállítás időtartama kapcsán.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján a következtetésre jutott, hogy a rendőrök kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el, jogszerű eljárást tanúsítottak, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem valósították meg.

3) A Testület ezt követően a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszközök használatának megalapozottságát vizsgálta. A vizsgálat során elsőként a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszos által sérelmezett fizikai erőszaknak titulált intézkedés testi kényszer vagy törvényi felhatalmazáson túli fizikai erőszak volt-e. A Testület rögzíti, hogy a panaszossal szemben ugyanezen nap során egy korábban foganatosított intézkedés alkalmával a panaszosnak sérelme keletkezett, miszerint az intézkedés folytán a bal csuklójában enyhe fájdalmat érzett. Előadása alapján, azért mert a testi kényszer végrehajtása során az elvezetésénél a bal csuklója feszítve volt.

A rendőri előadás szerint a panaszos a rendőr kérdésére elmondta, hogy orvosi ellátást vagy mentőt nem kér a helyszínrre. Ehhez kapcsolódóan a rendőr megjegyezte, hogy a panaszos ezen intézkedést megelőzően, amikor a munkagépen tartózkodott akkor az intézkedés alatt fájlalt bal csuklója volt a pvc csőbe dugva és ott összeláncolva. A kényszerítő intézkedés és/vagy eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett. A rendőrségi iratok szerint a panaszossal szemben testi kényszer alkalmazására azért volt szükség, mert a panaszos többszöri felszólítás ellenére sem hagyta el a munkagépet, így le kellett őt emelni a gépjárműről. A törvényi felhatalmazáson túli fizikai erőszak tekintetében pedig kapitányságvezetői átirat szerint – a rendőrség rendelkezésére álló információk alapján – nem fedti a valóságot a panaszosi állítás. Az Rtv.-ben foglalt kényszerítő eszközök alkalmazásán túl, jogsértő módon történő fizikai bántalmazás nem történt.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

16. § (1) bekezdése szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A Szolg. Szab. 39. § (1) szerint az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.(2) Az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget: a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat, b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni, c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrre, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad. (3) A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

Az Rtv. 47. § alapján a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati

Szabályzat 40. §-a pedig a következőképpen rendelkezik a testi kényszerről. A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás melléklete részletesen tartalmazza az egyes intézkedési taktikák leírását.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapvető taktikáiról szóló fejezetben, a testi kényszerre vonatkozó alapelvek között szerepel – többek között –, hogy a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítást jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során elsősorban kar-és csuklófeszítéseket, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr továbbá az őt ért támadás során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.

Mivel a panaszos saját elmondása szerint is megpróbálta magát kivonni a rendőri intézkedés alól, megállapítható, hogy nem állt a rendőrök rendelkezésére más, kisebb jogkorlátozással járó eszköz, amellyel elérhették volna az intézkedés célját, a panaszos eltávolítását a munkagépről. Mindezekre tekintettel indokolt volt az intézkedő rendőrök általi testi kényszer alkalmazása, amelynek célja az volt, hogy a panaszossal szemben az intézkedést be tudják fejezni. A rendőrségi jelentések következtében a panaszos magatartása miatt szükségessé váló testi kényszer alkalmazásáról számolnak be. A panaszosnak a rendőri intézkedés során sérülése nem keletkezett. A kényszerítő intézkedés és/vagy eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett.

A Testület a tényállás részeként kezelte, hogy a panaszos csuklófájdalma saját magatartására volt visszavezethető (a kezét a pvc csőbe dugta), nem pedig a rendőrök intézkedése folyamán keletkezett.

Mindezekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltóságához való joga nem sérült a testi kényszer alkalmazásának vonatkozásában.

B)

1) A Testület ezt követően a 2016. december *-én 17 óra 22 perckor történt intézkedés jogszerűségét vizsgálta.

A területről távozni kívánó munkagép az építkezési terület Paál László sétány felőli kijáraton akart távozni, viszont a kijáratot kívülről kb. 10 fő "Ligetvédő" gyalogosan elállta, hogy a munkagép távozását megakadályozzák. Ezért * óra 19 perckor a helyszínen lévő rendőri egységek utasítására az ott tartózkodó személyeket szóban felszólították, hogy a balesetveszély elkerülése és saját testi épségük védelme érdekében hagyják el a kapubejáró előtti területet és ne akadályozzák az ott elhaladni kívánó munkagépet a mozgásában. A területen lévő személyek ezt követően a fenti kapu előtti részen a földre ültek és egymásba kapaszkodtak. Ezt követően a K.-J. B. hangosan, tisztán érthetően, szóban 3 alkalommal tájékoztatta a földön ülő személyeket, hogy a tevékenységükkel szabálysértést követnek el és felszólította őket, hogy a szabálysértést fejezzék be. Ezt követően közölte a panaszossal, hogy az általa elkövetett szabálysértés miatt szabálysértési feljelentéssel fog élni, melyet a panaszos megértett és tudomásul vett. A panaszost tájékoztatta panasztételi lehetőségeiről és a panaszos a rendőri kérdésre válaszolva elmondta, hogy az intézkedéssel szemben panasszal fog élni, mivel véleménye szerint

indokolatlan fájdalomkózással került alkalmazásra a testi kényszer végrehajtása, mivel az elvezetése során a bal csuklója feszítve volt. A panaszos továbbá elmondta, hogy az intézkedés során sérülése is keletkezett mivel enyhe fájdalmat érez a bal csuklójában. A rendőr kérdésére elmondta, hogy orvosi ellátást vagy mentőt nem kér a helyszínrre. Ezt követően a panaszossal közölték, hogy mivel a kapubejárón keresztül a munkagép sikeresen távozni tudott ezért vele szemben az intézkedést és a személyes szabadságának a korlátozását befejezték és a helyszínen * óra 25 perckor utasítására szabadon bocsátották, az igazolás aláírása és átadása után. A rendőr megjegyzésként hozzátette, hogy a panaszos ezen intézkedést megelőzően, amikor a munkagépen tartózkodott akkor az intézkedés alatt fájlalt bal csuklója volt a pvc csőbe dugva és ott összeláncolva. A panaszos ellen a rendőr feljelentéssel élt a 2012. évi II. tv. 216 §. (1) bekezdése alapján a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés miatt.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A rendőrség tényelőadása szerint a Gytv. 2. § (3) bekezdése biztosította a rendőri fellépéshez szükséges jogalapot, amely alapján a Gytv. 14. § (1) bekezdés alapján azt feloszlatták. A Gytv. 14. § (1) bekezdése szerint, ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt feloszlatja. A Gytv. hivatkozott 2. § (3) bekezdése szerint a gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére vonatkozó felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának a sérelmével. Az Rtv. 59-60. § szakasza tartalmazza a tömegoszlatás szabályait. Eszerint „59. § (1) Ha a jogellenesen összegyűlt, illetőleg jogellenes magatartást tanúsító tömeg a szétoszlásra irányuló rendőri felszólításnak nem tesz eleget, a rendőrség az e fejezetben szabályozott kényszerítő eszközök alkalmazása mellett a tömeggel szemben a következő eszközöket, illetőleg intézkedést alkalmazhatja:

- a) vízágyút,
- b) pirotechnikai eszközt,
- c) ingerlőgázt,
- d) elfogó hálót,
- e) lóhátan vagy járműkötelékben végzett kényszeroszlást.

(2) Az (1) bekezdésben említett eszköz alkalmazására a tömeget előzetesen figyelmeztetni kell.

(3) Tilos a tömeget korlátozni a helyszínről történő eltávozásban.

(4) Tilos a tömegoszlatásra löfegyvert használni.

60. § (1) A csapaterő alkalmazása során a rendőr a csapaterő parancsnokának utasítása szerint köteles eljárni.

(2) A tömeg szétozlatására irányuló csapaterő alkalmazása során a rendőrség a helyszínen lévők egyéni felelősségét nem vizsgálja.”

A rendőri előadás szerint az összegyűlt tömeg felosztatását 2016. december 14-én 17 óra 19 perckor kezdték meg a balesetveszély elkerülése és saját testi épségük védelme érdekében. A panaszossal szemben 17 óra 22 perckor kezdeményeztek érdemi intézkedést. Mivel a Gytv. 14. § (3) bekezdése szerint, ha a rendezvényt felosztatják, a rendezvény résztvevője a felosztatástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a felosztatás jogellenességének megállapítására, a Testület nem jogosult abban a kérdésben állást foglalni, hogy a felosztatás jogszerűen történt-e a Gytv. előírásai szerint, hanem csupán a felosztatás Rtv. szerinti szabályainak érvényesülését vizsgálhatja.

Figyelemmel erre, a Testület csupán megjegyzi, hogy Gytv. szerint a rendezvény felosztatásának 4 indoka lehet:

- i. ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak;
- ii. a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg;
- iii. gyülekezési jog gyakorlása bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg;
- iv. a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak és szabadságának sérelmével jár.

Sem a rendőrség, sem pedig a panaszos nem számolt be a rendezvény felosztatása kapcsán tiltó határozatról, így az i) pont nem szolgáltathatta a rendezvény felosztatásának jogalapját. Nyilvánvalóan a III. pnt sem és az ii) pont sem szolgáltathatta a rendezvény felosztatását, hiszen a tényelőadások vizsgálata során nem merült fel olyan körülmény, amely ezt alátámasztotta volna. Így a Testület a továbbiakban azt vizsgálta, hogy a iv) indok jelen tényállás keretei között megvalósulhatott-e.

a) A iv) feltétel, azaz „a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak és szabadságának sérelmével jár” – kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

A Testület ekörben hivatkozik a Legfelső Bíróság BH2012.81 számon közzétett eseti döntésére, amely szerint a Gytv. 2. § (3) bekezdésében foglalt és a Gytv. 14. § (1) bekezdésében szereplő „mások jogainak és szabadságának” sérelme nem egy abszolút korlátozási okot takar, hanem a gyülekezési jog és más alapjog, alapszabadság közötti konfliktus feloldásának lehetőségét teremti meg az arányosság követelményének szem előtt tartásával. Ez azt jelenti, hogy a gyülekezési jog gyakorlása az adott esetben harmadik személyek valamely alapjogát, szabadságát sértheti, de nem eredményezheti ezen alapjog aránytalan sérelmét. E helyütt utal a Testület az Alkotmánybíróság 55/2001. (XI. 29.) AB határozatára, valamint a szükségesség és arányosság követelményének figyelembe vételére.

A gyülekezésben résztvevők egy lezárt munkaterület kapujában tartózkodtak, amelyet azért zártak el az állampolgárok elől, hogy a munkafolyamatokat jelenlétükkel ne zavarják, figyelemmel arra, hogy a váratlan megjelenésükkel nemcsak a saját életüket, testi épségüket, vagy akár vagyónbiztonságukat veszélyeztethették, hanem az ott dolgozók ugyanezen alapvető jogait is. Egy építkezési terület a laikus felek részére számos veszélyforrással jár, így a váratlan megjelenés és ott tartózkodás nemcsak a kivitelezési munkálatok akadályozását, késleltetését valósíthatja meg, hanem olyan alapjogok potenciális sérelmét is előidézheti, amelyek abszolút jogosultság hordozói (pl. élethez való jog).

Fontos, hogy a Gytv. 2. § (3) bekezdése mások jogainak és szabadságának sérelméről, nem pedig korlátozásáról beszél, hiszen a gyülekezési jog gyakorlása sokszor korlátozza mások jogait és szabadságát (pl. a szabad mozgáshoz való jogot), ez ugyanakkor gyakran elkerülhetetlenül szükséges velejárója a gyülekezési jog gyakorlásának.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának az Oya Ataman kontra Törökország ügyben (74552/01 számú ügy) is kifejtett álláspontja, hogy a hatóságoknak bizonyos fokú türelmet, toleranciát kell tanúsítaniuk a békés demonstrációk iránt. A rendőrség oldalán ez azt jelenti, hogy a gyülekezők számára, az arra irányuló felhívás mellett biztosítaniuk kell az adott terület önkéntes elhagyásának a lehetőségét és amennyiben ez nem valósul meg, akkor kell közbelépniük és a Gytv. 14. § (1) bekezdés alapján intézkedni a felosztatás tárgyában.

A Testület véleménye szerint a panaszos és társai magatartása alkalmas volt a kivitelezési munkálatok megzavarására, amellyel nemcsak saját maguk, hanem a munkások életét, testi épségét és a vagyónbiztonságot is veszélyeztették, valamint a munkások mozgásszabadságát is korlátozhatták, sőt sérthették azzal, hogy olyan területnek a kapujában tartózkodtak és képeztek akadályt, ahová nekik tilalmazott volt a belépés.

Így a fentieket összegezve a Testület álláspontja szerint fennállt a tömegosztatás alkalmazásának a lehetősége a helyszínen, az intézkedést a rendőrség jogszerűen alkalmazta, ezért nem sérült a panaszosnak a tisztességes eljáráshoz és a békés gyülekezéshez való joga az osztatás miatt.

2) A Testület ezt követően a panaszos előállítását vizsgálta meg, amelynek kapcsán az alábbi álláspontra jutott.

A panaszossal szemben az Rtv. 29.§. (1) bekezdés 1) pontja alapján igazoltatást, az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja I. fordulat szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása került alkalmazásra..

A Testület elsőként az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulatának vizsgálatát folytatta le.

a) Az előállítás Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulat, mint jogalap vizsgálata kapcsán a Testület az alábbi ténymegállapításokat tette.

A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

A jogszabályhely értelmezése alapján kijelenthető, hogy az f) pont I. fordulata szerinti esetben az előállításhoz három feltétel együttes megvalósulása szükséges: a) egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti a szabálysértés gyanúját, b) meghatározott személyhez vagy személyek csoportjához célzott rendőri felszólítás ezen magatartás abbahagyására; c) ezen jogsértő magatartás továbbfolytatása a

felszólítást követően. Bármely feltétel hiánya az előállítás jogszerűtlenségének megállapítását vonja maga után.

A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel tehát először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerült-e valamely szabálysértés elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely folytatása esetén elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

Az előállítást megalapozó szabálysértésként a rendőrség a Szabs. tv. 216. § szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést jelölte meg. A Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése értelmében, aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.

A Testület az eset kapcsán utal az Rtv. 19. §-ára is, amely a következőként rendelkezik: „a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. (2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A fent idézett szabálysértési tényállás (jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség) megvalósulásához tehát – figyelemmel az Rtv. 19. § szabályaira – egyrészt szükséges egy rendőri intézkedés, amely nem nyilvánvalóan jogszerűtlen, másrészt az, hogy ezzel az intézkedéssel szemben valaki ellenszegülést tanúsítson. Utóbbi tényállási elem (az ellenszegülés) megállapításához pedig a Testület álláspontja szerint vagy aktív, tevőleges, az intézkedés céljának ellenszegülő – de a rendőr személyét fizikailag nem támadó – magatartás szükséges, vagy egy intézkedés végrehajtását gátló passzív magatartás, szándékos nem cselekvés.

Számba véve az előállítás jogalapja és a felhívott Szabs. tv. 216. § szerinti szabálysértési tényállás kapcsán a Testület által fentebb rögzített általános követelményeket, a panaszos előállítása akkor lenne jogszerűnek minősíthető, ha

- egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedéssel szemben ellenszegülést tanúsított,
- az eljáró rendőrök felszólították ezen ellenszegülő magatartás abbahagyására,
- azonban a panaszos ezt figyelmen kívül hagyva az intézkedéssel szembeni ellenállását fenntartotta.

A Testület fentebb már megállapította, hogy a rendezvényt, amelynek a panaszos tagja volt a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában oszlatta fel, így egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedésre került sor a helyszínen. A panaszos az építési terület kapujában, - amely magánterület - egy munkagép kijutását akadályozta, majd az útját gátolva a földre ült másokhoz láncolva magát, ezáltal balesetveszélyes helyzetet előteremtve. Ezen magatartási elemek a kért rendőri intézkedés, azaz a terület elhagyásával ellentétes magatartást jelentettek, amely ellenszegülésként értelmezendő, hiszen a panaszos az Rtv. 19. §-ában szabályozott állampolgári kötelezettségének nem tett eleget, nem hagyta el a helyszínt, amelynek nonverbális eszközökkel is, (a földre ült és kezeit másokhoz láncolva akadályozta a munkagép szabad mozgását) „hangot adott”.

Mindezek alapján a Testület vizsgálata során mindhárom konjunktív elemet megvalósulni látta, így a fentiekben kifejtetteket összefoglalva a Testület álláspontja szerint az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I.

fordulata kellő jogszabályi felhatalmazást biztosított a rendőrség oldalán a panaszos személyi szabadságának a korlátozásához.

Erre tekintettel a Testület megállapította, hogy a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült az előállítása kapcsán.

A Testület az előállítási okok kapcsán jelzi, hogy már ezen előállítási ok is kellő felhatalmazást jelentett a rendőrség oldalán a személyi szabadság korlátozásához, így a többi ok tételes megvalósulását a Testület nem vizsgálta.

b) Mivel ugyanakkor az Rtv. 33. § (2) bekezdése alapján fogatosított előállítások esetén a jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe utalja az előállítás szükségességéről a döntést, a Testületnek a jogalap fennállásakor is vizsgálnia kell, hogy az előállítás megfelel-e az arányosság követelményének.

Az Rtv. 15. § (2) bekezdése ugyanis kimondja: több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A panaszos előállítására az ügy adatai szerint azért került sor, mert a rendőri felszólításnak nem engedelmeskedett, passzív ellenszegülő magatartást tanúsított, így a rendőrség véleménye szerint a panaszos cselekményével a Szabs. tv. 216. §-ában foglalt szabálysértést valósította meg. A rendőrség a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont alapján előállította és később vele szemben szabálysértési feljelentést is tettek, amely alapján szabálysértési eljárás indult a panaszossal szemben.

A konkrét esetben tehát azt kellett vizsgálni, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülését megtörjék és a szabálysértési eljárás lefolytatását is megkezdhessek.

A Testület álláspontja szerint a panaszos ellenszegülését, a szabálysértés továbbfolytatását más módon nem lehetett megtörni, és nem lehetett másként megakadályozni, mint az előállítás fogatosításával.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint adott helyen, adott időben nem állt a rendőrség rendelkezésére más, kevésbé jogkorlátozó eszköz az elérni kívánt cél realizálása érdekében, mint az előállítás végrehajtása, ezért álláspontja szerint az előállítás az Rtv. arányossági követelményének is megfelelt, így az nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát.

c) Az előállítás időtartamának jogszerűsége kapcsán a Testület az alábbi megállapításokra jutott.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás)

időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos személyi szabadságát 2016. december *-én * óra 22 perctől * óra 25 percig korlátozták, amely során a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján előállították, az Rtv. 47. §-a szerint testi kényszert alkalmaztak.

A fentiekre tekintettel a panaszos 3 perces előállítása a Testület álláspontja szerint nem tartott indokolatlanul, szükségtelenül és aránytalanul hosszú ideig.

Így a Testület véleménye szerint a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült az előállítás időtartama kapcsán.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján a következtetésre jutott, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el, jogszerű eljárást tanúsítottak, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem valósították meg.

IV.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján arra a következtetésre jutott, hogy 2016. december 14-én kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el a rendőrök. Így a fentieket összegezve a Testület álláspontja szerint fennállt a tömegoszlítás alkalmazásának a lehetősége a helyszínen, az intézkedést a rendőrség jogszerűen alkalmazta, ezért nem sérült a panaszosnak a tisztességes eljáráshoz és a békés gyülekezéshez való joga az oszlatás miatt. Erre tekintettel a Testület megállapította, hogy a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült az előállítása kapcsán. Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint adott helyen, adott időben nem állt a rendőrség rendelkezésére más, kevésbé jogkorlátozó eszköz az elérni kívánt cél realizálása érdekében, mint az előállítás végrehajtása, ezért álláspontja szerint az előállítás az Rtv. arányossági követelményének is megfelelt, így az nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát. Így a Testület véleménye szerint a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült az előállítás időtartama kapcsán.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján arra a következtetésre jutott, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el, jogszerű eljárást tanúsítottak, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem valósították meg. Mindezekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült a testi kényszer alkalmazásának vonatkozásában.

Budapest, 2018. március 08.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET